

KISS SÁNDOR:

NÉPFŐISKOLÁNK

Mindjobban nyilvánvalóvá válik mindannyiunk előtt, hogy a SzEI igazi életét és értelmét is a Munkaközösségekben folyó munka jelenti. Itt arra nyílik lehetőség, amit nem ad, mert nem is adhat meg az egyetemi tanulmány, de aminek a végzése mégis szükséges a teljes magyarsághoz és teljes élethez.

Ebből a szempontból is legfontosabb a Magyarságismereti Munkaközösség munkája. Azt tűzte ki célul, hogy az egyetemi hallgatók szűkebbkörű hungarológiai tájékoztatását végzi. A szaktanulmányokon túl tudatosítja bennünk azt, ami magyar gondolkodásban, ésjárásban, nyelvben, lélekben, társadalomban, vagyis minden életmegnyilvánulásban.

Ezért is legfontosabb munkapont Munkaközösségünk idei programjában a népfőiskola. Egyrészt ablak a falu felé, melyen át közvetlenül ismerhetjük meg a magyar parasztságot a fiatalokban, másrészt szolgálat a magyar jövő építésében. Tudjuk azt, hogy fiatal parasztságunkban az utolsó idők lázas szellemi és lelki éhséget termeltek s ezt kihasználatlanul hagyni bűn és véték. Arra vállalkoztunk tehát, hogy 30 magyar parasztfiúban megindítjuk a tudásszomj kielégítését, utat mutatunk bizonyos magasságok felé, amelyre mind a falu, mind a magyarság eljövendő életében törekedni kell. Világos, hogy aki ezt a munkát végzi, közben maga kap a legtöbbet s minden terhét pillanatnyilag sem érzi tehernek, hanem boldog kötelességnek.

Eppen ezért fontos célunk volt a népfőiskolán is, hogy a parasztfiatalsággal közösen éljünk két hétig, megismerve egymást s együtt bogozgatva jövő életünk háttérét. Akik itt voltak, ezt tették s a beszámolókat mutatták, hogy ez az őszinte egymásratalálás volt népfőiskolánk legnagyobb értéke. Sok fiú gondolta, hogy csak divatból rendezünk népfőiskolát, s meglepte őket, hogy itt a legőszintébb szeretetet kaphatták.

Mindenesetre az eljövendő SzEI népfőiskolának az lenne a legnagyobb feladata, hogy még több egyetemi hallgatót mozgasson meg, akiknek a szívében megvan az őszinte hajlandóság a néppel való közösség vállalására s ezek minél több időt töltenének együtt. Ismerjük meg egymást s észrevesszük, hogy *Isten az értelmességet nem iskolázási lehetőségek szerint méri*, mert a faluból összeválogatott legénység problémálatásra, gondolkodásra, szellemre mindig legalább olyan értékű, mint az egyetemi hallgatók bármelyik ugyanolyan számú csoportja.

A SzEI népfőiskolájának éppen az lehet a különleges célja és íze, hogy *valóságosan neveli a sokat emlegetett osztálytalan társadalmat*. Testvériség és sorsközösség magyát hinti el a tanárnak, orvosnak, gyógyszerésznek, földművesnek, faluvezetőnek induló fiúban s ha az kikél, ott a legnagyobb dolog épül, amit csak építhetünk.

A mi népfőiskolánk Németh László Cseresnyésének lehetne megvalósulása, felborító vihar nélkül. Csak persze az a kérdés, hogy az egyetemi hallgatóság vállalja-e már egyszer Cseresnyést... Pedig előbb-utóbb vállalnia kell; ha magyar jövőt akar építeni, mert az holtbizonyos, hogy bezárul minden ajtó, minden kapu s ez az egyetlenegy marad számunkra.

A népfőiskola az egyetemen mindig választóvíz, de jó lenne, ha ezt az egyetemi hallgatóság is látná! *Ezért kellene minden egyetemre népfőiskola, mert a mi szempontunkból elsősorban nekünk van rá szükségünk.*

A mi számunkra *életszükséglet* a népfőiskola, s hogy a résztvevő fiúk is annak érzik, az csak jó az ügy szempontjából.

*

Követelmény az is, hogyha már csinálunk valamit, azt a lehető legjobban csináljuk. Minőségi munkát végzünk. Népfőiskolánk tanterve és tananyaga is ezzel az igénnyel állítottatott össze. Azt adjuk, ami legszükségesebb és úgy, ahogy a legjobb. Nem tantárgyakat és nem tananyagot, hanem a fiúkat existenciálisan körülvevő életet. Mindig fontosabb a kapcsolat, mint az anyag. A szemtet kell felnyitni a látásra, hogy a népfőiskola után is lásson, keressen, kutasson, nem pedig vak embernek beszélni róla. A népfőiskola nem záródik le itt, csupán elkezdődik s virágba is ott borul, ahol szövetkezetek, falukönyvtárak alakulnak, magyar színjátszás, életerős magyarság gyökerezik s a falu élete, képe és lelke változik meg.

Itt minden tantárgy szemnyitogatás és útjelző tábla: merre haladjunk! Elindulás olyan kezdőbességgel, hogy útközben már ne lehessen megállni.

Sokan esetleg gúnynak néznék a szót: népfőiskola. Pedig főiskolai nívón és igénnyel történik itt a tanítás, mert a főiskolai nívót nem az adás mennyisége, hanem a módja jelenti.

Nálunk, mivel magyarok vagyunk ez magyar módra történik. *Az előadás tehát abban a legjobb, ha beszélgetés, a fiúk akkor a legjobb hallgatók, ha közbe-*

szólnak és erősen kételkednek, ha még a szünetben sem hagyja békén őket a dolog s elzsörtölődnek rajta órákig.

Csak így nem termel egy ilyen rövid, de még attól hosszabb tanfolyam sem bizonyos sznob magatartást, amely a legveszedelmesebb, sokkal rosszabb a semminél, mert fertőz. A mindenhezértés álarcaiba öltöztet többrehozott embereket.

Akiknek szeme van a látásra, észrevehetik a tananyag mögött húzódo gondolatot, amely így meghatározza népfőiskolánk szellemét és a benne folyó nevelői munkát egyaránt.

Meglehetősen kemény szellemi munkát jelentett ennek a programnak két hét alatt való megvalósítása a fiúk számára. Reggel 8-tól este 10-ig szakadatlan munka folyt, ami még a hozzáadódott egyetemi hallgatóknak is elég. De egyrészt kénytelenek voltunk így csinálni, másrészt még hosszabb tartamú népfőiskolára is szükség van az ilyen nehezebb szellemi munkára, hogy a fiúk, hozzászokjanak. Ok öntudatosnak vezetőknek, az pedig azt jelenti, hogy állandó többletmunkát, fáradságot is vállalnak a közösségért. Jó, ha már a népfőiskolán hozzászoknak.

Közben üdülést jelentettek a népdalórák, a játékok. Természetesen csak magyar parasztdalok és inkább magyar játékok, azért, hogy odahaza is ezeket adják tovább.

Igen fontos a nevelés szempontjából az, hogy a fiúk önkormányzatban éltek, önmaguk által választott bíró, jegyző és képviselőtestületi tagok intézték az ügyeiket. Gyűléseiken a magyar falu kérdéseit tárgyalták meg. Ezzel is együttjárt az öntevékenység fokozása.

A nélkül, hogy hirtelen beállított mérleggel tévedésbe esnénk és az eredményeket már most megítélnénk, állíthatjuk, hogy két hét erős zajlásában sok érték szilárdult be a fiúk lelkébe.

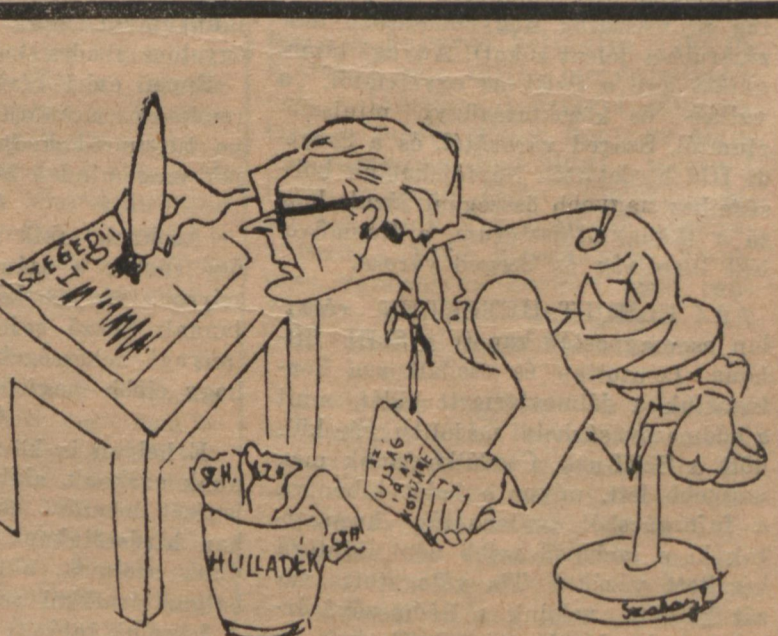
Megéreztek, hogy készül egy új értelmiség, amelynek ők is alkotó részesei. Ez a fiatal gárdában az egyetemes hit és látás közösségében foglal helyet a jövődő faluvezető a diplomás értelmiségi emberrel. Megéreztek, hogy a kézfogás, hacsak kevesek részéről is, *őszinte*. Szándékaink egyik s ha így maradnak, nem pusztíthat el bennünket semmi vihar.

Felnyílt a szemük a magyar parasztság és a magyar falu bűneinek, hibáinak, elmaradottságának, de értékeinek és lehetőségeinek a vizsgálatára is. Látásul egységes, mind gazdasági, mind társadalmi és lelki téren látják a megoldandó feladatokat.

Azt is nyomasztó súllyal érzik, hogy a feladatok óriásiak, megoldásuk ember feletti erőt igénylő s anynyi valósul meg belőle, amennyire futja a hitükből. A hit forrása, valóságtartalmában egy s ezért nem volt népfőiskolánkon felekezeti különbség s mégis volt, mert lenni is kellett: evangéliumnak.

A magyar lélek a történelem szorításában, létében veszélyeztetve, küszködve, kínlódva, de nagy néphez méltóan épített magának országot vérből, agyból, gondolatból és lélekből. Ez az ország magyar, az építését írók és költők s magyar tudósok munkálják, álomban kész is van már. Most a megvalósítás ideje következik, ezért iránymutatók az írók, de ezért vár nagy feladat társadalmi és politikai (nem napipolitikai!) téren ránk és a népfőiskolás parasztfiatalokra is.

Elindulásnak talán ennyi is elég, azt pedig egyáltalán nem mondhatjuk, hogy nincs itt megvalósításhoz szükséges sürgető idő. Ugyis azt érezzük mindig, hogy már is elkéstünk. Mi úgy láttuk, hogy a fiúknak van lelkük, szívük hozzá, hogy ne tudjanak ebben sem megnyugodni.

Készül a „Szegedi Hid”

A „Tiszántúl”

ILLYÉSGYULA ragyogóan gúnyolja ki a magyar sajtóviszonyokat. (Csizma az asztalon.) A mai állapotokon — magyar módra — nem siránkozik, inkább kesereden nevet. Pedig nem tréfádolog, hogy nincs olyan budapesti napilap, mely pártok, eszmei csoportok, politikai és gazdasági érdekszövetségek fölé emelkedve csak a magyar érdekeket tartaná szem előtt. A SzEI tapasztalhatta: mivel nem volt hajlandó sem a politikai baloldalhoz, sem az ú. n. jobbhoz odaállani, egyetlen sajtó hang sem volt mellette. De így járt csaknem minden magyar ügy, egészen a legutóbbi időkig.

Most azután valóra vált régi vágyunk: a magyar népi gondolatnak napilapja van. Hogy ez a lap vidéken, Debrecenben jelenik meg: jelkép. Mutatja, hogy a magyar megújulás termékenyítő esőjét csak tiszta, vidéki szelek támaszthatják. A budapesti sajtó már sok alkalommal, legutóbb a mély magyar szellemiség mérlegén a Kodolányi és Németh László elleni hajszában találatot könyölyt. A Tiszántúl egy tájnak a lapja, de a legmagyarabb tájé. És mondanivalója az egész magyarságot érdekli. Szerkesztő bizottságában Németh László, Kodolányi, Veres Péter, páloői Horváth Lajos és Juhász Géza foglal helyet.

Nem szükséges külön hangsúlyoznunk, milyen nagy jelentősége van ennek az új szellemi napilapnak. Közvéleményünk, legalább is nagy többségében, csak újságot olvas. Aki állandóan a Tiszántúlt olvassa, akarva-nemakarva belekóstol a hagyományokból merítő, mégis korszerű magyar szellemiségbe és talán öntudatra ébred. A magyar öntudatébresztés erőteljes hirdetőjét köszöntjük, amikor a Tiszántúlnak, a népi Magyarország független napilapjának sikeres munkát kívánunk.

A Külügyi Szemle

Figyelemre méltó a Magyar Külügyi Társaság dr. Drucker György szerkesztésében megjelenő folyóiratának a Külügyi Szemle januári száma. Ez a kötet is, miként az előzők, valóságos külpolitikai lexikon, mert nincs az utóbbi időknek olyan külpolitikai eseménye, melyről e számban is valamilyen módon szakszerű megemlékezés ne volna. Első cikként hozza a lap dr. Tasnády Nagy András képviselőházi elnöknek a Külügyi Társaság Ifjúsági Csoportjának ú. n. Anjou-szíreg pacsoráján a közelmúltban tartott mélyenszántó külpolitikai beszédét. A továbbiak során mindenekelőtt megemlégetünk dr. Somogyi József, a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárnokának „Japán és az Egyesült Államok” című rendkívül időszerű, nagyértékű tanulmánya, melyet a leközölt eredeti japán térkép tesz különösen érdekessé. Ugyancsak aktuális Váli Ferenc egyetemi m. tanár „Az amerikai semlegességi törvény kudarca” című, nagy szakértelemmel készült, nagyszámú adatot tartalmazó tanulmánya. A román külpolitika kettős irányáról két cikket is közöl a Külügyi Szemle: az egyik Koncz Antal tollából a francia orientációt ismerteti, a másik a német—román kapcsolatok történelméről szól. Egy Magyarország és Németország közötti szövetség megkötésére irányult 1848-i kísérletről Föttevényi Olivér irt nagyjelentőségű diplomáciai történelmi tanulmányt, míg ugyancsak lehozza a lap Thim József történetírónak a Balkán-Bizottságban „Magyarország és a balkáni konfederációk” címen legutóbb tartott nagyszerű előadását. Figyelemreméltó Szekula Agnesnek Genéből irt cikke a Népszövegség legutóbbi évi működéséről.